

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 561/2012-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť N. P., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody a J. B., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpených JUDr. M. K. K., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 v spojení s čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 a 2, čl. 50 ods. 2, 3 a 6 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1 ods. 1, čl. 8 ods. 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 1 a 2, čl. 40 ods. 2, 3 a 6 Listiny základných práv a slobôd, čl. 5 ods. 1 písm. a), čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a), b) a d) a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 14 ods. 1, 2 a 3 písm. a), b) a e) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach zásahmi a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo V 9/2011 z 29. mája 2012, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 13. septembra 2010 a rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku sp. zn. BB 3 T 3/2008 z 24. februára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť N. P. a J. B. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. septembra 2012 doručená sťažnosť N. P. a J. B. (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 v spojení s čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 a 2, čl. 50 ods. 2, 3 a 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 1 ods. 1, čl. 8 ods. 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 1 a 2, čl. 40 ods. 2, 3 a 6 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 5 ods. 1 písm. a), čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a), b) a d) a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 14 ods. 1, 2 a 3 písm. a), b) a e) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) zásahmi a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo V 9/2011 z 29. mája 2012 (ďalej aj „dovolacie rozhodnutie najvyššieho súdu“), uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 13. septembra 2010 (ďalej aj „odvolacie rozhodnutie najvyššieho súdu“) a rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „špeciálny súd“) sp. zn. BB 3 T 3/2008 z 24. februára 2009 (ďalej aj „rozsudok špeciálneho súdu“).

2. Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia boli rozsudkom špeciálneho súdu uznaní vinnými zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a inej/d'alšej trestnej činnosti predovšetkým násilného charakteru. Najvyšší súd rozhodol svojím uznesením sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 13. septembra 2010 o odvolaní sťažovateľov tak, že ho zamietol. V ďalšom podali sťažovatelia dovolanie, ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 9/2011 z 29. mája 2012 odmietnuté, a v ostatnom podali sťažnosť ústavnému súdu.

3. Sťažovatelia v podanej sťažnosti koncentrovali svoju argumentáciu na podľa nich viaceré pochybenia v postupe a rozhodovacej činnosti tak orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v postupe súdov, ktoré zhrnuli do štyroch dovolacích dôvodov, o ktorých rozhodol najvyšší súd vo svojom dovolacom rozhodnutí „*Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 1 Tdo V 9/2011 zo dňa 29. mája 2012 bolo podľa § 382 písm. c) Tr. poriadku odmietnuté nami podané dovolanie zo dňa 27. januára 2011..., v ktorom sme si uplatnili*

dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. b) písm. c) písm. e) písm. g) písm. i) Tr. poriadku“. V ďalšom ku každému dovolaciemu dôvodu predostreli podrobnú argumentáciu a poukázali na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva.

4. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1/ Základné práva N. P. a J. B. podľa čl. 1 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 v spojení s ods. 3, čl. 48 ods. 1 ods. 2, čl. 50 ods. 2 ods. 3 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1 ods. 1, čl. 8 ods. 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 1 ods. 2, čl. 40 ods. 2 ods. 3 ods. 6 Listiny základných práv a slobôd, čl. 5 ods. 1 písm. a), čl. 6 ods. 1 ods. 2 ods. 3 písm. a), písm. b) písm. d) čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 14 ods. 1 ods. 2 ods. 3 písm. a), písm. b), písm. e) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach bolo porušené postupom, zásahmi a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo V 9/2011 zo dňa 29. 5. 2012, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Toš 5/2009 zo dňa 13. 9. 2010 a rozsudkom Špeciálneho súdu pod sp. zn. BB 3 T 3/2008 zo dňa 24. 2. 2009.

2/ Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo V 9/52011 zo dňa 29. 5. 2012, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Toš 5/2009 zo dňa 13. 9. 2010 a rozsudok Špeciálneho súdu pod sp. zn. BB 3 T 3/2008 zo dňa 24. 2. 2009 sa zrušujú a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje, aby prepustil N. P. a J. B. z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu.

3/ Sťažovateľom N. P. a J. B. priznáva primerané zadostučinenie v celkovej výške 100.000,- €...

4/ Najvyšší súd... je povinný uhradiť sťažovateľom N. P. a J. B. trovy právneho zastúpenia...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

8. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

9. Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú sťažnosť podanú ústavnému súdu, s návrhom nedoručili žiadne z napádaných rozhodnutí ani bývalého špeciálneho súdu, ani najvyššieho súdu vrátane dovolacieho rozhodnutia tohto súdu, proti ktorému ako poslednému v rade sťažnosť smeruje, a to ani do rozhodovania o sťažnosti.

10. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

11. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní v danej veci zohľadnil, že právny zástupca sťažovateľov bol v iných konaniach pred ústavným súdom vyzývaný písomnou výzvou alebo telefonicky na doplnenie sťažností pod hrozbou ich odmietnutia pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (pozri III. ÚS 56/06, III. ÚS 117/06, II. ÚS 195/08, III. ÚS 223/08, II. ÚS 151/09, IV. ÚS 297/2011 a Rvp 2595/2011), a to vo viacerých prípadoch pre nezaslanie napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu. V okolnostiach danej

veci, keď ani po viacerých urgenciách v iných konaniach právny zástupca opätovne nepriložil rozhodnutie, ktorého zrušenia sa domáha, ústavný súd s poukazom na uvedené (pozri tiež I. ÚS 399/2012) konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2012